ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту

Кафедра організації виробництва, бізнесу та менеджменту

ТІЩЕНКО ВІКТОРІЯ МИКОЛАЇВНА

УДК 338.439.5:633.1

Реферат
дипломної магістерської роботи

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ТА МЕНЕДЖМЕНТУ В ГАЛУЗІ РОСЛИННИЦТВА ПРИ ВИРОЩУВАННІ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ У СФГ "МОНОЛІТ" БОРІВСЬКОГОРАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

спеціальності 073 «Менеджмент»
(освітньо-професійна програма «Менеджмент і адміністрування»)

Харків – 2018

Дипломна магістерська робота є рукописом.

Робота виконана в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор наук з державного управління, професор, **Бакуменко Валерій Далилович**, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, професор кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту.

Захист відбудеться 20 лютого 2018 р. на засіданні екзаменаційної комісії у ХНТУСГ за адресою: 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44, ауд. 105

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДИПЛОМНОЇМАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Актуальність теми. Виробництво сільськогосподарської продукції займає третє місце в структурі ВВП України. Більше половини посівних площ зайнято під зерновими культурами. Україна посідає перші місця по експорту зернових, з них більше половини — озима пшениця, це свідчить про те, що її виробництво є найбільш рентабельним. Тому необхідно удосконалити менеджмент виробництва сільськогосподарської продукції, що в майбутньому дозволить збільшити конкурентоспроможність на світовому ринку зерна, підняти сільське господарство на новий рівень. Вирішити ці питання дозволить перейняття досвіду провідних підприємств, вивчення новітніх досліджень в сфері менеджменту та впровадження їх у господарства України.

На сьогодні більшість аграрних підприємств не отримують достатніх фінансових ресурсів в результаті здійснення виробничої діяльності. Це можна пояснити тим, що на підприємстві не достатня кількість кваліфікованих кадрів, та відсутність посади менеджера на більшості господарств та взагалі не достатня забезпеченість всіх виробничих процесів.

Вирішенню поставленних питань присвячено багато наукових досліджень науковців, таких як М. К. ПархомецьМ. К. ,ЧеревкоГ.В., ГорбоносФ,В., ІваницькаГ.Б., ПавленчикН.Ф., Мессель-ВеселякВ. Я, МацибораВ. І, АндрійчукВ. Г., БугуцькийО. А та інші. Дослідження всіх цих вчених повязанні з вивчення та аналізом економічної ефективності сільськогосподарського виробництва та пошук шляхів щодо її збільшення. Однак в цих роботах не приділяється значна увага менеджменту в

агропромисловому комплексі, тому ця тема є актуальною для дослідження в моїй дипломній роботі.

Метою досліджень дипломної роботи є удосконалення менеджменту в галузі рослинництва на прикладі озимої пшениці, виявлення шляхів підвищення її економічної ефективності виробництва та реалізації.

Завдання, які необхідно вирішити, на основі поставленої мети:

- вивчення методичних основ організації виробництва та менеджменту;
- оцінки сучасного стану галузі в умовах ринкових відносин;
- вивчення літератури з питань управління ефективністю виробництва на підприємствах;
- ознайомлення з досвідом країн у вирішенні проблем галузі рослинництва;
- вивчення організаційно-економічної характеристики сільськогосподарської підприємства;
- аналіз впливу факторів на обсяг виробництва продукції;
- виявлення внутрішньогосподарських резервів збільшення виробництва продукції;
- оцінка можливостей підприємства щодо впровадження виявлених резервів збільшення виробництва озимої пшениці;
- обґрунтувати стратегічні пріоритети підвищення рівня економічної ефективності виробництва та реалізації озимої пшениці;
- пошук шляхів удосконалення виробничої, організаційної та управлінської структури в селянському (фермерському) господарстві «Моноліт».

Об‘єктом дослідження є вдосконалення менеджменту в галузі рослинництва на прикладі озимої

пшениці на матеріалах селянського (фермерського) господарства “Моноліт”

Предметом дослідження є теоретичні, аналітико-дослідницькі та проектно-рекомендаційні аспекти проблеми вдосконалення управління ефективністю менеджменту.

Методика дослідження включає систему статистико-економічних методів в поєднанні з теоретичними аспектами формування шляхів удосконалення менеджменту. В процесі виконання дослідження використовувались наступні методи: абстрактно-логічний (вивчення теорії, пошук шляхів вдосконалення менеджменту, формулювання висновків); графічний (наочного зображення схем руху агрегату, способів сівби та садіння сільськогосподарських культур); статистико-економічний (аналіз розвитку і оцінка ефективності галузі зерновиробництва); розрахунково-конструктивний (обґрунтування і розрахунок натуральних і вартісних показників виробничих витрат на вирощування зернобобових і технічних культу); системного та порівняльного аналізу (аналіз розвитку господарства по рокам); та ін. Достовірність результатів, висновків і пропозицій підтверджується розрахунками, застосуванням значного фактичного матеріалу.

Інформаційною базою досліджень були річні звіти селянського госпорарства “Моноліт”, нормативні акти України, матеріали Державної служби статистики України, спеціальна економіки література, довідково-інформаційні матеріали, літературні джерела з агробізнесу, менеджменту в сільському господарстві, матеріали періодичних видань, результати власних спостережень.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні шляхів вдосконалення менеджменту господарства. А саме:

- покрашення ресурсного забезпечення виробництва продукції рослинництва;
- виявлення внутрішньогосподарських резервів збільшення виробництва продукції;
- розроблення більш ефективної технологічної карти вирощування озимої пшениці;
- удосконалення виробничої, організаційної та управлінської структури в селянському (фермерському) господарстві «Моноліт».

Практичне значення одержаних результатів. Магістерська робота виконана на замовлення селянського (фермерського) господарства «МОНОЛІТ». Харківської області. Висновки та пропозиції, одержані в процесі дослідження, спрямовані на створення і ефективне функціонування виробничо-комерційної діяльності господарства та на прийняття конкретних управлінських рішень щодо розробки шляхів впровадження та вдосконалення сенеджменту підприємства.

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень є основою для підвищення управління менеджментом господарства. Результати досліджень опубліковані в Віснику СНТ ННІ бізнесу і менеджменту ХНТУСГ в 2017 році, та в матеріалах ІІІ Міжнародної науково-практичній інтернет-конференції «Маркетинг і менеджмент в системі національних і світових економічних інтересів» в 2018 році.

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Вона виконана на 100 сторінці комп'ютерного тексту, містить 24 таблиці, 6 рисунків та 1 графік. Список використаних джерел налічує 52 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У першому розділі «науково-теоретичні аспекти економічного стану галузі рослинництва» розглянуто: Методичні основи організації виробництва та менеджменту, особливості та сучасний стан галузі в умовах ринкових відносин, досвід зарубіжних країн у вирішенні проблем галузі рослинництва

У другому розділі **«**сучасний рівень організації та менеджменту у рослинництві селянського (фермерського) господарства «Моноліт**»** розглянуто**:** організаційно-економічна характеристика підприємства, особливості організації виробництва та аналіз ефективності виробництва озимої пшениці на підприємстві, характеристика існуючої організаційної структури управління та виробничої структури.

У третьому розділі «напрямки удосконалення організації виробництва та менеджменту в селянському (фермерському) господарстві «Моноліт» розглянуто: обґрунтування стратегічних пріоритетів підвищення рівня економічної ефективності виробництва та реалізації озимої пшениці, виявлення резервів збільшення ефективності виробництва озимої пшениці, удосконалення виробничої, організаційної та управлінської структури в селянському (фермерському) господарстві «Моноліт».

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши господарську діяльність, можна зробити висновок, що селянське (фермерське) господарства «Моноліт», рентабельне та має перспективи для подальшого розвитку.

Провідне місце в складі товарної продукції займає продукція рослинництва — 83.1 %, з них 65% досліджувана озима пшениця.

У сільського господарства «Моноліт» середній рівень спеціалізації, звиробничим напрямком на виробництво зернових, зернобобових та соняшника.

Площа сільськогосподарських угідь а також площа зернових і зернобобових культур за останні три роки зросла на 6%. Загальна земельна площа за останні три роки становила 3169 га, тому можна зробити висновок, що господарство повністю забезпечено землею. Валова і товарна продукція у 2016р. у порівнянні з 2014р. збільшилась вдвічі, за рахунок подорожчання цін. Середньорічна чисельність працівників за досліджуваний період зросла на 7 % і склала 91 осіб. Суттєвих змін зазнала вартість основних виробничих фондів, 2016р. у порівнянні з 2014р. вона збільшилася з 5691,5 тис. грн. До 15888,5 тис. грн., або на 179,2 %, ці зміни призвели відповідно до збільшення вартості машин і обладнання це пов'язане з тим що підприємство придбало нову техніку для обробітку ґрунту а також зернозбиральну техніку імпортного виробництва. Така ж тенденція до збільшення має місце по всім показникам порівняння даних 2016р. із даними минулих років.

Показники ефективності інтенсифікації виробництва селянського (фермерського) господарства «Моноліт» покращуються. Вихід валової продукції у 2016 році збільшився в середньому за 2014-2016 роки і складає

50633,66 тис. грн., це свідчить про те, що у підприємства нормальні темпи розвитку. Повна собівартість реалізованої сільськогосподарської продукції у порівнянні з 2014р. збільшилась і в середньому складає 21058,8 тис. грн., за рахунок кризи та інфляційних процесів і країні. Виручка від реалізації всієї сільськогосподарської продукції збільшилася, а саме з 17707 тис. грн. до 28138 тис. грн., або на 10431 тис. грн.

Рівень рентабельності сільськогосподарського виробництва зменшився з 6% до 10%, або на 4%. Господарству необхідно впершу чергу розглянути шляхи збільшення обсягів виробництва продукції рослинництва і тваринництва.

Урожайність протягом останніх трьох років була не рівномірною, найбільшою вона була у 2015 році – 48,15 ц, а найменшою у 2014 році – 29,98 ц. Відношення 2016 року до 2014 року, перевищує останній на 19%.

Відхилення посівів зернових від плану у звітному році, порівняно з плановим, складає - 117183,79 грн. за рахунок зміни урожайності. Відхилення від плану за рахунок зміни розміру посівної площі становить -7656,19 ц., а відхилення від плану за рахунок зміни урожайності 15061,19 ц. Валовий збір з фактичної площі посіву при плановій урожайності складає 57975,19 ц.

Восени 2015 року погодні умови майже на всій території України були несприятливими за рівнем зволоження та температурним режимом, що стало основною причиною зменшення посівних площ. На значній частині посівів були із слабко розвиненою кореневою системою, внаслідок дефіциту вологи, адже сходи з'явились пізніше оптимальних строків, а тому увійшли в зиму ослабленими. Зимою були тривалі відлиги, що негативно відобразилися на посівах, адже суми активних температур, як правило, недостатньо для повноцінного

росту і розвитку озимини, а з холодного ґрунту засвоєння елементів живлення буде мінімальним.

Зростання економічної ефективності виробництва озимої пшениці та в цілому всіх вирощуваних культур передбачає покращення якості продукції при одночасному скорочені витрат на одиницю продукції. Тільки шляхом інтенсивного розвитку господарство має можливість покращити свої показники. Інтенсифікація досягається шляхом підвищення врожайності культур та продуктивності тварин.

Основні заходи для збільшення ефективності виробництва зерна:

- підвищення родючості землі;
- застосування науково обґрунтованих технологічних карт;
- раціональне використання трудових ресурсів;
- використання високоякісного посівного матеріалу;
- внесення в ґрунт високоякісних гербіцидів;
- застосування новітньої техніки;
- своєчасний збір врожаю та правильне зберігання.

В запропонованій технологічній карті відображені всі необхідні операції для покращення економічних показників господарства, збільшення урожайності та родючості земель, за рахунок внесення органічних добрив.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Тіщенко В.М. Управління ефективністю виробництва зерна / В.М. Тіщенко // Вісник студентського наукового товариства навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства: збірник наукових праць. – Харків: ХНТУСГ, 2017. – Вип. 1. – С. 108 – 110.
2. Тіщенко В.М. «Удосконалення організації виробництва та менеджменту на підприємстві» В.М. Тіщенко // ІІІ Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Маркетинг і менеджмент в системі національних і світових економічних інтересів». – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2018. – Вип.1 – С.262 –263.

АНОТАЦІЯ

Тіщенко В.М.“Удосконалення менеджменту в галузі рослинництва на прикладі озимої пшениці (на матеріалах селянського (фермерського) господарства “Моноліт” с. Підлиман, Харківська область)”.

В дипломній магістерській роботі автором розглянуто теоретичні, методичні та прикладні аспекти управління ефективністю виробничої діяльності аграрного підприємства. Проаналізована динаміка ефективності виробничої діяльності селянського (фермерського) господарства “Моноліт”. Наведені перспективні напрями вдосконалення управління підприємством. Запропонована вдосконаленна технологічна карта, що дозволила підвищити рівень економічної ефективності вирощування озимої пшениці.

Ключові слова:управління ефективністю, економічна ефективність виробництва зерна, резерви, технологічна карта.

SUMMARY

Tishchenko VM "Improvement of management in the field of plant growing on the example of a separate agricultural crop (based on the materials of the peasant (farmer) economy" Monolith "in the village of Podlyman, Kharkiv region)."

In the graduation thesis the work of the author considers the theoretical, methodological and applied aspects of managing efficiency of production activities of agricultural enterprises. Analyses the dynamics of the efficiency of production activities farm "Monolith". Given the promising directions of improving the management of the economy. The proposed improved technology card, which provided the increase in economic efficiency of its production ofwinter wheat

Key words: **management efficiency, economic efficiency of grain production, reserves, technological card.**

Комп’ютерний набір і верстка
В.М. Тіщенко

Підп. до друку 05.02.2018. Формат 60х84 1/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 0,9. Обл.-вид.арк.0,9. Тираж 10 прим.
Замовлення № __

Надруковано в КП «Міська друкарня»
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44
Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ДК № 3613 від 29.10.2009р.